

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.

A régi nóta.

Zombor, 1908. febr. 4.

Az osztrák delegációból kellemetlen hang süvöltött ki felénk. Kellemetlen, de nem ismeretlen. Négy száz esztendő óta ugyszólván szünet nélkül halljuk, hol szólóban, hol teljes karban. Mert változnak az idők, változnak az emberek, csak egy nem változik soha, a bécsi kormány politikája. Az születése pillanatától fogva mindig ugyanazt a nótát fujja.

Ez a politika céljainak és eszközeinek megcsontosodott merevségével s okulásra képtelen természetének csökönyösségével immár fogalommal lett.

Nagy történelmi eseményeknek: a lenyűgözött lelkiismeret, a bilincsre vert gondolkodás, az eltiport jog és szabadság véres forradalmainak zivatarjai söpörtek rajta végig; egész országokat: Belgiumot, Spanyolországot, Lombardiát, sőt magát az anyabirodalmat, Németországot is kitördelték a Habsburgok fényes koronájából — de a bécsi kamarilla politikai világnézete és példátlanul elasztikus lelkiismeretű diplomáciai mesterkedései maradtak a régiben.

A rettenetes katasztrófák után, melyeknek következtében hatalmi területe egyre összefüggő zsugorodott, mindig ott folytatta tovább, ahol elhagyta, mintha semmi sem történt volna. Mikor a nagy korzikai diadalmas trónöntögető harcainak tűzében a római császárság vaskoronája elolvadt, ez a politika egy mondván csinált osztrák császárság koronája alatt gubózta be magát, csak hogy tovább szőhesse-fonhassa régi álmait.

És ez a császárság is nagy átalakuláson ment át egy évszázad lefolyása alatt. Solferino és Königrätz hatása alatt, az uralkodójával megbékült magyar nemzet kívánságára kormányzati rendszerének első autokratikus formáját alkotmányos kormányrendszerrel helyettesítette, sőt legujabban az osztrák parlament helyébe népparlamentet állított, anélkül azonban, hogy a kormány

politikáján akár az alkotmány megadása, akár a parlamentnek való népképviselési alapon való szervezése csak egy szemernyit is változtatott volna.

Ez a politika csak egy jogot ismer, a hatalom jogát. Történelmi jog, nemzeti jog forrongó elemek káprázatai csupán s mint ilyenek régi recipe szerint vérbe fojtani, újabb recipe szerint oldalba rugni valók.

Ez a politika mindig éhes, azért mindig enni kér. S telhetetlen étvágya csodálatos módon mindig csak pénz-, vér- és jogadóval csillapítható. Igérni örökösen ígér, hogy kapjon; de adni sohasem ad — maga szántából. Ha pillanatnyi vágyát kielégítette, ígéretéről mindig megfeledeznek, meg akkor is, ha békeszerződés, ha törvény, ha koronázási hitlevél, ha trónbeszéd kezsedett is beváltásáról. A nikolsburgi, a linci, a bécsi békekötés, a pragmatika sanctio, az 1791-iki, az 1848-iki, az 1867-iki törvények és számos hitlevél, trónbeszéd, miniszteri kijelentés a tanúság reá.

Ez a politika, ha szorul, könnyörögve folyamodik a nemes magyar nemzet áldozatkészségéhez. De az áldozat nagysága nem indítja háládatosságra. Mihelyt biztosságban tudja magát, követel s a követelés megtagadására erőszakkal felel. Esdeklő szavára lemondunk legszebb nemzeti jogainkról, pénzzel és vérrel támogattuk hatalmi törekvéseit. S mi volt érte a köszönet? A veszedelem multán fegyverbe kellett állanunk szabadságunk, alkotmányunk védelmére, mert felszabadult ereje teljét e drága nemzeti javaink ellen fordította.

Félő, hogy ennek a kapzsi, ravasz, hitegető politikának estünk martalékkává a legujabb kiegyezésben is. Megszavastuk a kvótafelemelést abban a reményben, hogy gazdasági önállóságunk törvényben biztosított jogával 1917. után végre szabadon élhetünk. Szabad rendelkezésünk jogát e kérdésben elismerték az osztrák fél nevében tárgyaló miniszterek az alku alatt s félremagyarázhatatlan kifejezést nyert

e jogunk magában a kiegyezési törvényben is. És mégis attól kell tartanunk, hogy mint a multban már annyiszor, ezuttal is hiába való volt minden áldozatkészségünk. Báró Aehrenthal közös külügyminiszternek az osztrák delegációban tett azon kijelentése, hogy gazdasági közösség nélkül közös külügyi politikát el sem tud képzelni, legalább erre vall.

E kérdésben angazsálva van a koalíciós kormány politikai becsülete. Méltán várhatjuk tehát tőle, hogy az osztrák perfidiával szemben résen lesz s megóvja nemzetünket egy újabb nagy csalódástól.

A portugál királyt és trónörökös fiát meggyilkolták. Telefonon azt a megrendítő hírt közlik velünk, hogy I. Károly portugál királyt és don Alfonso infanost sétakocsizásukon agyonlőtték. Portugáliában a helyzet eddig is válságos volt. Minden nap, sőt minden órában lehetett tartani a forradalom kitörésétől. Lisszabonban véres utcai harcok folytak a polgárság és rendőrség között. A köztársasági pártiak bombákat dobtak s revolverrel löttek a rendőrségre s a fogházat is meg akarták ostromolni, hogy a politikai foglyokat kiszabadítsák. A véres utcai harcok több halottja és sebesültje volt s most a hír szerint áldozata lett a király is a trónörökösrel együtt.

Napidijasok a miniszterelnökhöz. Az állami napidijasok országos szövetsége nyilt levélben fordult Wekerle Sándor miniszterelnökhöz a napidijasok helyzetének javítása érdekében. A nyilt levél hivatkozik a miniszterelnöknek a mult év november 15-én a napidijasok négyszáz tagu küldöttsége előtt tett ígéretére, hogy gondja lesz rá, hogy a napidijasok sorsán már a legközelebbi jövőben sürgős intézkedéssel segítsen. De azóta nem történt semmi. A szövetség, amely az ország napidijasait vezeti, eddig igyekezett az elégedetlenkedőket megnyugtanni, de a hosszú várakozás egyre fokozza a nyomorgók izgatottságát és kétségbeesését. A szövetség éppen ezért bizton reméli, hogy a miniszterelnök talál rá módot, hogy a napidijasok föliratait sürgősen, kedvezően elintézzék és segít a magyar állam kilencezer legszegényebb alkalmazottján.

A szabadelvűpárt mozgalma. A Nemzeti Társaskör, amely tudvalevőleg a régi szabadelvűpárt köre, egyik értesülésünk szerint feloszlik, mivel a kör tagjai között az általános választói jog kérdésében nagy nézet-

eltérések merültek fel. Egy másik hír szerint nem oszlik fel, hanem a jelenlegi társadalmi kör átalakul politikai körre. A viták a körül folynak, hogy mindjárt alakuljon-e, vagy gróf Tisza Istvánt várják meg, aki február hó 4-én érkezik a fővárosba és ezen kérdésben határoz.

A szerb nemzetiség.

(Folytatás.)

Az 1848—49-iki események ismeretesei. Tény az, hogy a szerbek a császári akarat rendelkezésére állottak, amely őket ellenünk felhasználta. Ismeretes az is, hogy a Vojvodina nem lett az, amit a szerbek akartak, mert nem szerb lett a vojvoda, hanem a császár. Felmerült még egyszer a külön terület eszméje az 1860. évi nemzeti kongresszuson, melyet azonban elseper a magyar nemzet kibékülése királyával 1867-ben.

Bizony szomorú emlékek, szomorú és tanulságos történelmi tények ezek. Haragot vagy gyűlölséget azonban mi magyarok ezekből szítani nem akarunk.

A szerbség 200 évre terjedő politikai tevékenységének a mérlege a következőképpen áll: bejöttek a magyar országgyűlés tudta és közreműködése nélkül magyar földre; bejövételük tehát nem Magyarország ténye, hanem a császáré; bejöttek nem magyar érdekből, hanem a magyar érdek ellen és nem azért jöttek, hogy bennünket támogatassanak, céljainkat segítsék, erőnket, kulturánkat gyarapítsák, hanem azért, hogy ellenünk felhasználhatók legyenek; itt maradtak és ellenünk fordultak Rákóczi idejében, ellenünk fordultak 1848-ban; nem a magyar érdekszférát keresték, hanem azon kívül akartak boldogulni; nem a magyar alkotmányba akartak felvétetni, hanem külön alkotmányt akartak maguknak; nem egységet, nem harmóniát kerestek, hanem szeparációt; nem bennünket tiszteltek, hanem a császárt. A bécsi udvar és a szerbség állandóan a magyar állam épése ellen törtek.

Ezidőszerint kedvező fordulat állott be, amellyel röviden számot akarok vetni.

Én nem tudom még elhinni, hogy a szerbség régi politikai vágyairól végkép lemondott volna. Ha egyesekről el is hiszem, nem tudom elhinni a szerbség egyeteméről. Nem bírom magamat meggyőzni, hogy a magyar állam rendjébe való beilleszkedésük annyira vérrükké vált, annyira a szívük szerint való volna, mint amennyire pl. egy balkán császárság eszméje, — amelybe ők esetleg bevonhatók volnának, hidegen hagyná őket. Vajjon tudnának-e küzdeni egy ilyen politikai konstelláció ellen, a magyar érdek mellett? Nem merek rá válaszolni! Hiszen oly hosszú

idő az a kétszáz esztendő, mely alatt szivósan ragaszkodtak különállásukhoz, oly közel van még 1849, oly közel van 1860, amikor még külön területet akartak, — itt ólálkodik még a kikindai program, a budapesti közös nemzeti program, — és az ez idő szerinti fordulat még oly rövid életű!

Ha mostanában felhagynak a külön terület és külön politikai egység követelésével, a Vojvodina eszméjével, ha simulnak a magyar állam rendjéhez, ha megszűnnek császáriak lenni, ha a gyűlölség tompul, ha a politikai és társadalmi életben nem jelentkeznek ellenségként, ha nem látszanak egy hurok pendülni a robbantani szándékozó nemzetiségekkel, vajjon ez a változás, ez a fordulat nem taktikai természetű-e? S ha a szerbség egy része ma a magyar függetlenségi törekvések felé látszik hajlani, vajjon őszinte támogatás-e ez egy független magyar nemzeti állam megteremtése érdekében, vagy pedig ennek a jelenségnek a hátterében az áll, hogy meg lévén a szerbség győződve eme törekvések lehetetlenségéről s látván ekként e törekvések előtérbe nyomulásával egy bizonyos politikai lejáratai, züllési folyamatot, — érdekében állónak tartja a zavar támasztását, hogy belőle hasznot huzzon jó szolgálatok címén. Vagy nem-e áll ezen fordulat hátterében az a gondolat, hogy egy független, Ausztria erejére nem támaszkodó, tehát gyengébb Magyarországgal a nemzetiségek könnyebben elbánhatnak? Szeretnék, de nem merek választ adni! És aztán, ha nem lenne jogom kételkedni a politikai fordulat őszinteségében, ha csakugyan szakított volna a szerbség politikai hagyományaival, itt vannak még mindig zárt hadállással a szerb nemzeti nyelv, nemzeti iskola, egyházi kongresszus, amelyek szakadatlanul végzik azt a mozgást, mely a magyar állam nagy céljaival nem kongruens, sőt azokra gyengítő, bénító hatással van.

A szerbség nyelvi, iskolai és nemzeti autonómiának nevezett szeparációjával a magyar nemzeti gondolatától különböző érdekszférában él. Ez a másféle légkör azután a közélet és a politika ezerféle vonatkozásaiban érezteti hatását és a magyar érdek mellett ott áll a szerb érdek, mely külön kielégítést, figyelembe vételt kér, keres, sőt követel.

(Vége köv.)

A zombori takarékpénztár.

Vármegyénk ezen kiváló pénzintézete folyó hó 2-án, vasárnap délelőtt tartotta 40-ik rendes közgyűlését, a részvényesek élénk érdeklődése mellett. A közgyűlésen Hauke Imre, Zombor város polgármestere elnökölt.

Falcione Nándor dr., igazgató, igazgatói jelentésében részletesen beszámolt a múlt év üzleti eredményeiről, melyek, dacára a nehéz, sőt abnormis helyzetnek, fényesnek mondhatók. A tiszta nyereség 166,766 korona. Jótékony célra 3350 koronát fordít az intézet; a tartalék és egyéb alapoknak dotálása, valamint az ideai számlára egy tekintélyes összegnek átvitele után fennmaradó összegből az intézet részvényenként 110 koronát fizet kamat és osztalék címén. Ezt az összeget a részvényesek f. hó 3-ától kezdve az intézet pénztáránál felvehetik.

Igen jellemzi a zombori takarékpénztár erősségét, hogy ez az intézet tavaly is, amikor a pénzügyi szükség ugyszólván pusztított az országban, a közönség minden igényét a saját erejéből volt képes kielégíteni; váltó-visszleszámitolási tartozása is igen csekély, jelzálogos kötelezvényeit nem kellett felső intézetekre átruházni, kölcsöneinek kamatlábát a múlt évben is mérsékelten emelte. Szóval, a zombori takarékpénztár a múlt esztendőben is sziklaszilárdan megállotta helyét és élvezte a nagy közönség teljes bizalmát.

A közbeesülés osztatlan elismeréssel adózott az intézet kitünő igazgatójának, dr. Falcione Nándornak, akinek személye és szaktudása garancia arra, hogy a zombori takarékpénztár a jövőben is megtartja előkelő pozícióját.

Adakozások jótékony és közhasznú célokra az 1907. évi jövedelemből: A zombori magyar jótékony nőegyletnek szegény iskolás gyermekek felruházására 400 kor., a zombori szerb jótékony nőegyletnek hason célra 300 korona, a zombori izraelita jótékony nőegyletnek hason célra 200 kor., a zombori felső kereskedelmi iskola szertárának gyarapítására 200 kor., ugyanennek tanuló tanulmány utjának költségeire 200 kor., a zombori állami főgimnázium négy szegénysorsu, jó magaviseletű és jó előmenetelű tanulójának egyenként 50 koronával leendő segélyezésére 200 kor., a zombori felsővárosi óvoda egyesületnek 100 korona, a zombori polgári kaszinó egyleti dalárdának 100 kor., a zombori iparos dalárdának 100 korona, a Bács-Bodrod vármegyei történelmi társulatnak adományképp 100 kor., a zombori szabad lyceum egyesületnek adományképp 200 kor., a zombori önkéntes tűzoltó egyesületnek megsérült tűzoltók segélyezésére 100 korona, a zombori érseki árvaházból kilépő árvák felruházására 200 kor., a zombori napközi otthon egyesületnek 100 kor., a zombori első betegsegélyző és temetkezési egyletnek 100 kor., a zombori kath. legényegyletnek 100 kor., Bács-Bodrog megyei irodalmi társulatnak 50 kor., bács-megyei tulipánkert háziipari szövetségnek 200 kor., zombori Rákóczi-szoborra 100 korona, az évközben előforduló kisebb jótékony célú adományokra 300 korona. Összesen: 3350 korona.

„Az ember tragédiája“ a Szabad Lyceumban.

Mult vasárnap Lévay Gyula fővárosi színművész Madách Imre géniusának leghatalmasabb alkotását, Az ember tragédiáját interpretálta a Szabad Lyceumban, tegyük mindjárt hozzá, figyelmes és a nyújtott műélvezetért hálás nagy közönség előtt.

Ugy tudjuk, hogy Lévay Gyula mintegy élethivatásává tette e maga nemében párat-

lan magyar bölcselmi dráma ismeretének terjesztését. A vállalkozás föltétlenül elismerésre méltó s megérdemli, hogy sikerüljön. A magyar nemzeti lélek gazdagodik általa az emberi hivatás problémájával, ahogyan egy magyar költő teremtő zsenije, saját egyéni élete tapasztalatainak prizmáján át nézi és felfogja.

Habozás nélkül kijelentjük, hogy a mód, melyet a cél elérésére választott, helyes. Rövid tanulmány a műről, alapeszméjéről, szerkezetéről, valamint az egyes színek jelentőségéről kellőképpen előkészítik a lelket, hogy magának a költőnek gondolatmenetét a recitáció közvetítése révén befogadja, mélységét felfogja, szépségét átérezze.

A művészek megvan az interpretáció, a közvetítés, a tolmácsolás nehéz feladatainak megoldásához elengedhetetlenül szükséges kitűnő orgánuma. Regisztere széles, érce csengő és hajlékony. Erőhatásokra a suttogástól az indulatkitörésig, árnyalásokra a naivságtól a szarkasztikus gúnyig egyaránt alkalmas. Ily interpretációban megelevenednek a színek a laikus előtt is; kifeszlik lelkük előtt a gondolatok értelme, kitetszik az érzelemhullámzás legpillanatnyibb hullámvete is.

De mikor elismerjük Léwaynak Madách-interpretátori rátermetségét és helyeseljük Az ember tragédiája ismertetésének választott módját, bizonyára nem fogja merő akadékoskodásnak venni, ha egy-két észrevételünket figyelmébe ajánljuk.

Vannak hangváltozásai, minő pl. a sziszegő vagy az elfojtott beszéd, melyekben az érzelemfestés a megérthetőség rovására túlságosan erős. Színpadi akcióban is hiba, annál inkább az interpretációban. Inkább legyen a festés halványabb színű, de minden egyes kis szó tisztán, érthetően tagolt.

Az akció jelentékeny mértékben támogatja az egyes személyek lelki állapotának változásait, de a tulságtól itt is ajánlatos tartózkodni. Az angyalok, cherubok és szellemek szerveit állandóan szélesen kitárt karokkal jelezni határozottan nem jó hatású. Hasonlóképpen majdnem komikus hatású Ádám álomlátásának előadása végig behunyt szemekkel.

Volna ugyan még egy pár részletre vonatkozó megjegyzésünk, melyeknek figyelembe vétele talán a többi színek kidolgozását is a második színnek kétségtelenül magas színvonalára emelhetné, de nem akarjuk apróságokkal az egész előadásnak jó hatását — hacsak utólag is — zavarni, annál kevésbé, mert a bizonyára nem szunnyadó önbírálat magától is rájuk fog eszmélni.

Csak még egyet. Azok kedvéért, akik a drámai költeményt még csak nem is olvasták, szükséges volna a közbülső színek vázlatos tartalmának közlése.

Egyébként sok szerencsét kívánunk a vállalkozáshoz. Vajha mennél több ismerőt és értőt hódítana Az ember tragédiájának, mely a magyar géniuszunk egyik legregebb alkotása marad mindenha!

H i r e k .

Kinevezés. Fernbach Károly főispán Valient Nándor segélydíjas közigazgatási gyakornokot, tiszteletbeli vármegyei aljegyzővé nevezte ki.

Birói vizsga. Villy Mihály zombori törvényszéki aljegyző a napokban sikerrel letette az országos birói vizsgálobizottság előtt a birói vizsgát.

A Bács-Bodrog vármegyei Tulipán Házipari Szövetség a f. évi április hó folyamán Zomborban rendezendő háziipari kiállítás költségeinek részben való fedezésére február hó 13-án a városi színházban Fernbach Károlyné véduöksége alatt műkedvelői előadást rendez.

Hivatalvizsgálat. Szemző Károly hódásági főszolgabíró január 29-én Deryén hivatalvizsgálatot tartott és elismerését fejezte ki Dobsinszky Lodomérnak, a község kiváló jegyzőjének, valamint a segéd- és kezelő személyzetnek pontos és lelkiismeretes működésükért.

Házipari szövetkezet. A bács-feketehegyi gazdasági háziipari szövetkezet január hó 31-én kezdette meg működését, amely alkalommal a vezetőség a földmívelés-ügyminisztert és a főispánt megleghangu táviratban üdvözölte.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegyei közigazgatási bizottság rendes havi ülését folyó hó 6-án fogja megtartani.

Az ügyvédi kamara közgyűlése. A szabadkai ügyvédi kamara február 23-án délelőtt tíz órakor közgyűlést tart. A közgyűlés egyetlen tárgya az elnökválasztás.

Közgyűlés. A zombori általános ipartestület folyó hó 2-án tartotta meg évi rendes tisztújítással egybekötött közgyűlését. A tagok szokatlan nagy számban vettek részt. Frey Imre eddigi elnököt nagy lelkesedéssel választották meg újra. Nagy és szenvedélyes küzdelem fejlődött ki a választmány megalakítása körül, amelyből a hivatalosan összeállított lista került ki győztesen és amely ellen több állítólagos szabálytalanság miatt felebbezést nyújtanak be. — A közgyűlés után este társasvacsora volt az ipartestület színházában, ahol vig poharazás mellett a társaság a kora reggeli órákig együtt maradt.

Hó, járda és „röndér”. Sűrű pelyhekben hull alá a hó, fehér lepellel borítja el a földet, a fákat, kocsitakat és a járdákat. Amíg a munkába siető emberek derékig süppednek a puha, de hús pelyhekbe a középületek előtt és a város által gondozott átjárókon, addig a rendnek derék őrei kérélelhetetlen szigorral zaklatják a háztulajdonosokat a járdák seprétéseért. Egyenlő mértékkel kell mérni. Ha a háztulajdonos egyéb munkájától kénytelen elvonni cselédjét azért, hogy a már egyszer megseprétt járdát az átjárókról ráhordott hótól ismét megtisztíttassa, akkor a főkapitány vagy a kinek hatáskörébe tartozik, különösen figyeltesse meg a középületek környékét és első sorban szigorúan büntesse azokat, akiknek kötelessége itt a járdák tisztántartása. Ott volna például az elemi és felső kereskedelmi iskola — hihetetlenül nem az igazgatók lapátolják a havat, az iskolaszolgák pedig kényelmükből áldozhatnak egy rövidke órásként! A városház épületének környékét pedig már annyiszor szóvá tettük. Ki itt a ludas? Polgármester vagy városgazda? Birságot kérünk, akár az egyik, akár a másik. Mily szép lenne, ha egyszer a főkapitány a felettes hatóságát, a tanácsot birsággal sujtaná. Bizonyára meg lenne az az eredménye, hogy a középületek járdáinak és átjáróinak el nem takarításáért már a jövőben a valódi és azért felelős személyt büntethetné. Az artézi kutak csak csapáson közelíthetők meg. Ezt kinek kellene felszabadítani?

A kulai zárda ügye. Kula katolikus közönsége körében az a terv merült fel, hogy a városban egy zárdát építsenek, melyben az apácák vezetése alatt neveltesenek a leánygyermekket. A zárda építése már biztosítva van, mert erre a célra felhasználják Szakácsi volt kulai plébános hagyatékának egy részét, a község is tekintélyes összeggel fog hozzájárulni, a még hiányzó összeget pedig a kalocsai érsek adományozza. A zárda helyül a község legszebb helyén fekvő kincstári telket szemelték ki és most folynak a tárgyalások, hogy a kincstár a telket engedje át az iskolaépítés céljaira. A mozgalom egyik főintézője Sztrilich főszolgabíró, ki minden jó és nemes ügyet lelkesen felkarol.

Magyar művészek kiállítása Zomborban. Egy érdekes és tanulságosnak ígérkező műkiállítás nyílik meg február hó 9-én Zomborban, Fernbach Károly főispán szivességéből, aki ezen célra a megyeháza palotájában levő lakosztályát átengedte. A kiállítás 20-ig lesz nyitva. E kiállításon részt vesz csaknem valamennyi hazai művésznünk, tetszetős s a viszonyoknak megfelelő áru festményekkel. A kiállítást a budapesti Eggenberger féle műkereskedés rendezi, ki a fővárosban elért jelentős sikerek után, most a vidék intelligensebb városait fogja felkeresni ezen jól összeválogatott gyűjteménnyel. Hogy művészeinknek minél nagyobb piacot teremtsen, a cég részletfizetési módokat mellett is végzi az elárusítást. A kiállításon a következő művészek vesznek részt egy vagy több műtárggyal: † Munkácsy, † Lotz, † Mészöly, † Barabás, † Kelety, † Telepy, † Baditz, † Balló, † Deák-Ébner, † Eder, † Edvi-Illes, † Gergely, † Hány, † Innocent, † Kézdi-Kovács, † Koszokol, † Kriesch, † Margittay, † Mendlik, † Neogrady, † Pállik, † Pállya, † Pataky, † Peske, † Sápnyai, † Tornai, † Tölgyesy, † Tury, † Vastagh Géza, † Vastagh György, † Zemplényi. Már ezen művészek névsora, magában véve is elég biztosíték arra, hogy a 125 darabból álló gyűjtemény magas művészi színvonalon áll. Az érdekes kiállítás megtekintését melegen ajánljuk a közönségnek.

Az üzletvezetés decentralizálása. Megbízható forrásból értesülünk, hogy az üzletvezetések decentralizálását a kereskedelmi kormány elhalasztotta. Ennek oka az, hogy az ideai költségvetés keretében nincs fedezet a nagy költséggel járó elhelyezésekre. A decentralizációt valószínűleg a jövő esztendő nyarán fogják végrehajtani.

Tűz. Fernbach Péter országgyűlési képviselőnek a Ferenc-csatorna melletti szállásán a múlt héten nagy tűzvész pusztított. Őt cselédlakás lett a lángok martaléka. A tűz keletkezése ismeretlen. Nincs kizárva, hogy gyújtogatásból eredt. Az elégett házakat a földesur felépített és cselédjeinek összes kárát — ami nem csekély összeg — mind megtérítette. Kell-e ennél ékebben szóló példa. Vajha minden földbirtokos ily humanusan gondoskodnék alkalmazottairól.

Erkölcsei züllés. Bezdáni tudósítónk értesít, hogy az ottani csendőrség Ujváry Lajos asztalos- és Balla József pékának, 14 éves gyerkőcököt gyújtogatás, betörés és lopásért letartóztatta. Harmadik társuknak, Tubity Márkó béregi születésű csavargó szolgagyermeknek sikerült megszöknie. A csendőrség körözi. A három mákvirág lelkét nem kevesebb mint 27 betörés, lopás és gyújtogatás terheli. Lopásaikat bünt-bűnre halmozva különös módon hajtották végre az utóbbi időben. Mintegy 5—6 hónappal ezelőtt Majtány József cukrász üzletajtájának kulcsát ellopták azzal a szándékkal, hogy alkalomadtán a pénztárt megdézsmálják. Miután az alkalom sokáig késett, elhatározták, hogy azt elősegítik olyformán, hogy felgyújtanak egy házat. Meg is tették. Múlt hó 20-án felgyújtották Ruff Máttyás istállóját, amely le is égett. Ugyaníly szándékból fejgyújtották Bence postamester nagy kazal szénáját. Feltörték a dunai nagy halászbárkákát, betörték az iskolába, legutóbb pedig az önszegélyzőbe a kasszát akarták megcsapolni, de rajtavesztettek.

Aki fogadásból nyers halat eszik. Obeeséről írják: Múlt pénteken reggel a Gulyás-féle korcsmában többen pálinkáztak. Csiply István napszámos, akinek pénze nem volt, az ital utáni vágyódás szintén a korcsmába vonta. A vig kedélyű társaság a különféle ételneműkre terelte a beszélgetést, Csiply István azonnal ajánkozott, hogy ő 2 deci pálinkáért megessék fél kiló nyers halat mindenestől, tisztítatlanul. A fogadás meg is történt és Csiply István 5 drb összesen fél kilogramot kitevő nyers halat meg is evett, úgy ahogy éppen a piacról elhozták. Semmi baja sem lett a jógyomru embernek s le nem írható kéjjel itta azután a megnyert 2 deci szilvapálinkát, ezzel pácolva be a nyers halat. — Lehet-e ezután kételkedni, hogy az ösök nyers húst ettek?

Nyomdászok mulatsága. A zombori könyvnyomdászok felállítandó szanatóriumok javára f. hó 15-én táncmulatsággal egybekötött műkedvelő előadást rendeznek a városi színházban. Szinre kerül: „A nőkérdés”, vigjáték 1 felvonásban és „Az angol kisaszszony” 1 felvonásos bohózat. Nemes ambíció, s humanizmus fogott kezét az előadás sikere érdekében. Városunk közönségének szives pártfogásába ajánljuk, ha egy estét kellemes, derült hangulatban óhajt eltölteni. Hisz a pártolása erkölcsi kötelessége társadalmunknak. Mindnyájan érezzük, mennyit tett a sajtó a kultúra érdekében. Neve s a szabadság fogalma szinte elválaszthatatlan. S mialatt a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtó csemegét feltalálják nekünk, mérget szivnak magukba, az ólombetűk pusztító, tüdőt ölő mérget. Támogassuk tehát nemes törekvéseikben nyomdászainkat, hogy erkölcsi sikerük az anyagival párosuljon s minél előbb felépülhessen a kultúra áldozatai számára a nyomdászok szanatóriuma.

Kamarai ülés. A szegedi kereskedelmi és iparkamara január 30-án tartotta meg havi teljes ülését, melynek tárgysorozatán az adóreform és az uzoratorvény tervezetekkel is foglalkozott. Mindkét ügyben erőteljes és beható érveléssel védi a gondjaira bízott érdekelték érdekeit. Az új adótörvény javaslatokkal foglalkozva a kamara kimondotta, hogy ezeknek változatlan törvényerőre való emelkedése a magyar ipar és kereskedelem fejlődését gyökerében támadja meg, ez okból széleskörű akció indítását határozta el a sérelmes intézkedések megváltoztatása érdekében. Így a többek közt az arányos adóztatás biztosítása, az önadóztatás nagy elvének keresztülvitele céljából sürgeti, hogy úgy az adókirovésnél, mint a főlshólamlásnál s a házadó körzetek beosztásánál működő bizottságokban a törvényes érdekképviseletek választottai foglaljanak helyet. Sürgeti, hogy úgy a mezőgazdasági mellékiparágak, mint a börtönök, fegyházak iparműhelyei, ha versenyző vállalatokként lépnek fel, kereseti adó fizetése alá tartozzanak. Az adókules ne legyen magasabb 3%-nál. Az adókirovés 3 évre történjen. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adóját is az adókirovó bizottság vesse ki. A nyers jövedelemből levonhatók legyenek az egyenes adók, illetékek, jótékony adományok, már megadóztatott jutalmak. A szövetkezetek is, ha eskomptálnak, adókirovésesek legyenek. A 15%-os adó alól felmenthesse a pénzügyminiszter a 8%-on felül dolgozó pénzügyezteteket is súlyos pénzügyi viszonyok esetén. A jövedelmi adónál együttes megadóztatás alá csak a férj és feleség együttes jövedelme essék. Az ideiglenes adómentesség a jöv. adónál is figyelembe vétessék. A gyermekek száma, betegség s egyéb a keresetet gátló körülmények figyelembe vétessenek. A köztisztviselők és magántisztviselők között adózás tekintetében különbség ne tétessen. Az adótételek progressziója ne legyen gyorsabb, mint Ausztriában. Különösen a tulzába vitt ellenőrző rendszabályok az egész vonalon elhagyassanak, illetve enyhíttessenek. Az adómentes létminimium 800 korona legyen. Ha valamely adómentes kontingenst meghaladja, úgy a többlet ennek az adómentes csökkentésére fordítható.

Csontváz a kaszálóban. A zobnatica Lelbach-féle uradalom béresei a napokban jelentést tettek a külterületi csendőrségnek, hogy az uradalom egyik kaszálójában gyanus emberi csontvázat találtak. A csontváz már régebben kerülhetett oda, mert körülötte lefoszlott ruhadarabokat, kabát, nadrág maradványait, továbbá egy boeskort és egy papucsot találtak. A gyanus lelet koponyáján csontrepedések is láthatók, valószínűleg rejtélyes bűntény áldozatának maradványa. A béresék, kik a csontvázat megtalálták, azt állítják, hogy az ősz előtt aligha került oda a csontváz, mert a szállás-

beliek gyakran megfordulnak azon a helyen, vagy annak közelében és a melegebb időben feltétlenül megéreztek volna a feloszlásnak indult emberi hulla ottlétét. A rendőrség és csendőrség erőlyesen nyomoz, hogy amennyiben büntett esete forog fenn, azt felderítse.

Legényharc Adán. A mult év októberben a László-féle korcsmában új bort ittak a legények. Egyik asztalnál Zaj József mulatott a társaival, másik asztalnál Sétáló Károly itta az új bort. A két asztal nem volt egymástól olyan távolságra, hogy Sétáló és Zaj össze ne vesszenek egymással. A vita hevében Sétáló egy borosüveget dobott át Zaj asztalához. A borosüvegből a bor kiömlött, de egyéb baj nem történt. Hanem Zaj nem hagyta annyiban ezt a barátságos invitalást és átsétált Sétáló asztalához. Itt eleinte csak barátságos pofonokat váltott egymással a két legény, de Zaj nem akarta sokáig huzni-halasztani a vitatkozást s ezért a harmadik pofon után bicskát vett elő s ezzel oldalba szurta Sétálót, aki a szenvedett sérülésekbe másnap behalt. Zajt a mult szombaton vonta felelősségre a szabadkai esküdtszék. A gyilkos legény azzal védekezett, hogy ittas volt s csupán önvédelemből használta a bicskát. Az esküdtek halált okozó testisértés büntetésében mondták ki vétkesnek Zajt, s ez alapon a törvényszék hét évi fegyházra ítélte.

Megvadult bika. Palonáról írja tudósítónk: A Palona községben a kiselejtett bikát árlejtésen egy bácsujlaki mészáros vette meg. Mikor a bikát haza akarta vinni, az megvadult és a kocsit, mely mögé kötve volt, egészen összetörte és az országútról egyenesen visszazaladt a községbe. Szerencse volt, hogy a szarván levő kötél végén az összetörött kocsiból egy kerék és egy létra volt, ami megakadályozta a futásban, mert különben emberéletben is könnyen kárt tehetett volna. Az emberek ugyszólván agyon-dobálták a bikát és így kénytelen volt tulajdonosa Palonán az utcán leölni és a húst így hazaszállítani.

Agyonnyomta a föld. Ujszivacon, a község tulajdonát képező ugynevezett „Kunberg”-ről szokták az emberek a házépítéshez szükséges sárgaföldet hordani. Benz András ujsziváci lakos egy társával felment a hegyre, hogy földet hordjon. Kocsijával közel állt a hegy falához, mely már mélyen alá volt ásva. Kocsiját úgy állította oda, hogy a leomló föld egyenesen kocsijába zuhanjon. Mig ő a kocsival foglalatokodott, a földtömeg lezuhant s Benz András kocsistól együtt eltemette. Mire kiszabadították a föld alól, már meg volt halva. Az orvosrendőri boncolást mult hó 28-án ejtették meg, mely után a község általános részvétele mellett eltemették.

Gyilkosság. Nagy Hegyesi Antal óbecsei napszámos feleségével, 12 és 9 éves gyermekeivel Temeskubinba ment kubikmunkát vállalni. A napokban összeszólközött Dancsó nevű óbecsei és két ottani szerb legényvel, akik a védtelen embert ásóval meghorhanták. Nagy Hegyesinek 2 kis gyermeke látván, hogy apjuk veszedelem előtt áll, térdepelve és sirva könyörögtek, hogy ne bántsák apjukat. Az elvetemült vadállatok azonban mit sem adtak a könyörgésre és egyikük az ásóval úgy vágta fejbe Hegyesit, hogy annak feje a szó szoros értelmében széthasadt és azonnal meghalt. Most a megrémült gyermekeket akarták megtámadni, de azok elszaladtak. A gyilkosokat másnap az ottani csendőrség letartóztatta.

Öngyilkos asszony. Jánoshalmi levelezőnk írja: Sándor Pál fiatal gazdaember 26 éves felesége a napokban eddig ismeretlen okból felakasztotta magát. A szerencsétlen fiatal asszonyt, ki az urával a legjobb egyetértésben élt, e hó 31-én temették el.

Gyilkosság, vagy Öngyilkosság. Újvidékről írják: Martin Ágoston pékmester és felesége már régebb idő óta rossz viszonyban élnek egymással és mintegy másfél év előtt egy perpatvar alkalmával Martinné férjére lőtt és nyakán súlyosan megbesezte. Martin kigyógyult sebéből és nejevel tovább folytatta a házasi életet. Néhány nap előtt Martin hazulról eltávozott és két napi mulatozás után tért haza, hol nejevel és 23 éves mostohafiával a lakásba bezárkózva mindjárt lefeküdt. Hogy a lakásban ezután mi történt, senki sem tudja. Egyszerre több lövés hallatszott ki a szobából. A ház lakói által az esetről értesített rendőrség a helyszínen megjelent, Martint ágyban fekvé fején egy, bal mellén pedig két lött sebből vérezve találta. A kihallgatott Martin azt állítja, hogy őt neje lötte meg. A rejtélyes ügyben a folyamatban levő vizsgálat lesz hivatva világozást deríteni.

Öngyilkosság. Rell Lajos, a városi rendőrkapitányság járlatkezelője szombaton déli 1 órakor a Ferenc-csatorna partján fekvő Stebler-féle csárdában öngyilkossági szándékból forgópisztolylyal a szájába lőtt. Máró, a városi gypmester kocsiján a Sztapári-uton szombaton d. u. fél 2 órakor a város felé hajtott. amidőn maga előtt az uton egy vértől piros bukdácsoló uri embert látott. Midőn kocsijával mellé ért, megismerte, hogy az Rell Lajos kapitányi járlatkezelő-irodatiszt. Rögtön leugrott kocsijáról és segítségére sietett. Kérdésére, hogy mi baja, Rell azt felelte, hogy öngyilkos akart lenni. Máró a kocsijára segítette és a lakására vitte, ahol orvosi gyógykezelésbe vették a szerencsétlen fiatal embert. A megejtett vizsgálat hivatalában rendet talált. A golyót, amely a szájpaddlásba furódott, még nem sikerült eltávolítani.

A szerelmes leány meséje.

A topolyai postán szolgált Szelei Julesa bajsai 19 éves leány, a mult héten egy kora reggel eszébe jutott hűtlen kedvese s elhatározta, hogy öngyilkos lesz és elindult utolsó utjára. Otthon keresték mindenütt, de nem találták, végre két bajsai ember kocsin hozta haza a csuron vizes leányt, itt kérdezték tőle, hogy mi történt vele, azt mesélte, hogy amint a kapualját septe egy ember jött be, egy subát borított a fejére s száját befogva, a ház előtt álló kocsira dobtá, melyen még két ember ült. A koci megindult Bajsa felé, amint a papszálláshoz értek, a koci megállt és őt az ott levő kutba dobták s a koci elvágatott. Segélykiáltását egy kis fiu meghallotta s az épp arra haladó kocsin ülő két embert segítségül hívta, kik azután kiszabadították veszélyes helyéből. Csak hosszas faggatás után — miután orvosilag is megvizsgálták a leányt s rajta külerőszak nyomait nem találtak — ismerte be, hogy ő neki jutott eszébe az első szerelme s elhatározta, hogy öngyilkos lesz s a bajsai uton levő kutat választotta ki, le is ereszkedett a kutba, de a víz hideg volt s segítségért kiabált, mire aztán kiszabadították. S így egy kis náthán kívül más baj nem érte a szerelmes leányt.

Füstbe ment milliók. A m. kir. dohányjövédéki igazgatóság hiteles kimutatásai szerint az 1906. évben a cigarettafogyasztás tetemesen felülmulta az előző évit. Vagyis az emberek napról-napra jobban törnek egészségük ellen, ahelyett, hogy okosabbak lennének. A dohányjövédék 1906. évi rendes bevétele 75 millió korona volt, vagyis 5 millióval több az előző évinél és 5 millióval több Magyarország összes földadójánál! Ausztriába 32 millió kilogramm dohányt vittek ki tőlünk, 7 millió kilogramm többet, mint az előző évben. A külföldre kiszállított cigarettá mennyiség kétszerese az 1905. évinek!

Halotthamvasztás.

A folyó hó 5-én megtartott Szabad Lyceumi előadáson előadta Fehér Jenő államépítészeti mérnök.

(Folytatás.)

De az ásványi eredetű mérgek megállapításánál is nagy óvatosság szükséges, pedig ezek sokkal könnyebben és biztosabban felfedezhetők. Ezeknek a mérgeknek a legnagyobb része rendkívül nagy mértékben van a természetben elterjedve. Előfordulhatnak a koporsó ércrészeiben, festékanyagában, a ruházatban, a beszédett orvosságokban, benne lehetnek már a temető talajában s férgek közvetítésével juthatnak a holttesthez, mint az egy lyoni temetőnél is bebizonyult, amelynek a talaja igen erős mértékben arzéntartalmú volt. Mikor a törvényszéki vegyésznek mind ezekkel a nehézségekkel számolnia kell, még peccséttel is el kell zárnia a vizsgálandó testrészeket, nehogy akár készakarva, akár véletlenül valamely mérgek közül jusson hozzájuk. És ha ezeken a nehézségeken szerencsésen keresztül haladt és abszolút megbízhatósággal leadja a véleményét, hogy valamelyik mérget olyan mennyiségben találta a hullában, amennyi volt a halál előidézésére, akkor még azt is be kell bizonyítani, hogy a gyanúsított követte el a mérgezést. Az olyan esetek pedig, amelyekben a bűn exhumálás után fedeződött fel és ilyen uton érte el a büntetés, — oly ritkák, hogy számuk még akkor sem válhatnak az igazságszolgáltatás ártalmára, ha a halott minden ilyen esetben lángsírba temettetett volna.

Sőt ellenkezőleg! Az igazságszolgáltatás a halottégetéstől csak előnyököt várhat. Mert a fakultatív halottégetés kívánsága elválaszthatatlan a kötelező halottkémléstől. A halottkémlés pedig csak úgy volna lelkiismeretesen megoldható, ha nemcsak a kezelő orvos, hanem a hatósági orvos is megállapítja a beállott halált és annak az okát. Ha pedig ez az ok elegendő biztonsággal nem volna megállapítható, akkor a boncolásnak kell következnie, akár eltemetik a halottat, akár elégetik. Racionális gondolkodás mellett tehát föl kell tételeznünk, hogy amint a legkisebb gyanu vagy csak kétség miatt is a halál oka s így az esetleges büntény kétségtelenül megállapítható, elmegy a kedve minden gazembernek attól, hogy mérgezési gondolatokkal foglalkozzék.

A halottégetés ellenfelei között rendkívül tekintélyes számban jelentkeznek azok, akiknek vallási tekintetben is skrupulusaik vannak. Valóban nem is volnának egyebeknek nevezhetők azok a minden bizonyítást nélkülöző, sőt bebizonyíthatatlan állítások, amelyeknek a megdöntése is éppen amiatt a bizonyíthatatlan voltuk miatt nagyon nehéz.

A földbe temetés Isten rendelése — szokták mondani — Krisztust is úgy temették el. A temetkezés tehát ősrégi keresztényi szokás.

Pedig az az állítás, hogy a temetkezés Isten rendelése, végtelenül önkényes. A szentírás egyetlen szava sem mondja azt világosan, sőt még csak sejtetni sem engedi ezt az isteni rendeltetést. Minthogy pedig történelmi tény, hogy Krisztus idejében, sőt évszázadokkal előtte is mindkét temetkezési forma egyaránt használatos volt, minden mértékadó kinyilatkoztatás hiányában észszerűen csak az az egyetlen körülmény követhető, hogy mind a két temetkezési formát egyenlő jelentőségűnek tekintették.

Hogy a temetkezés ősrégi keresztény szokás, ez az állítás is csak feltételesen fogadható el, mert a földbe temetkezés is, meg a halottégetés is sokkal idősebb, mint maga a kereszténység. Jóval több jogosultsága volna annak, ha azt állitanám, hogy a temetkezés ősrégi zsidó szokás; hogy miként változott aztán keresztény szokássá, azt a bevezetésemben már voltam bátor említeni. Nem minden feltétlenül helyes és tiszteletreméltó, ami ősrégi. Hiszen az a szokás is ősrégi volt, amelyel elődeink a halottakat a templomok udvarán temették el. Az ősöknek bizonyára nehezükre is esett, amikor a temetőt a város kapuin kívül kellett elhelyezniük, ami sohasem történt volna meg, ha a városok közepén templomudvarokban elhelyezett temetők veszélyességét epidémiák alkalmával el nem ismerik. Miért ne változhatnék a szokás, ha egyszer a kulturviszonyoknak és a folyton előretörő tudományos megismeréseknek többé nem felel meg, mikor a vallás annyi kérdésében olyan óriási változások észlelhetők.

(Folyt. köv.)

Adományok

a Zomborban, Bács-Bodrog vármegye székhelyén felállítandó Rákóczi szoborra.

XIII. SZAMU KIMUTATÁS.

Athozat 4958.71 K

- 174/a. *Ujsóvá község* előjárósága gyűjtőívén adakoztak: O ujsóvá takarékpénztár 1 kor., Ref egyház-község 3 kor., Ujsóvá községe 5 kor., összesen 9.— K
175. *Ujfutak község* előjárósága gyűjtőívén adakoztak: Berg Miklós 20 fil., Galamb Ferenc 20 fil., Helfrich Konrad 20 fil., Kuöbl Mátyas 20 fil., Mihálovits Sándor 1 kor., Móriusz Valentin 20 fil., Sánta József 20 fil., Scharb János 20 fil., Ujfutak községe 10 kor., összesen 12.40 K
176. *Ódry Andor* jegyző Heregyszántó, gyűjtőívén adakoztak: Barna Péter 10 fil., Deszecsár Mátyas 10 fil., Fischef Vilmos 50 fil., Györfy Simon 10 fil., ifj. Likár György 20 fil., Mitos Pál 10 fil., Pekovits Imre 20 fil., Prodán Bertalan 10 fil., Veö Imre 20 fil., összesen 1.60 K
177. *Rainer Simon* Ujvidék, gyűjtőívén adakoztak: Rainer Simon 5.— K
178. *Szabadkai állami tanítónékezsége* gyűjtőívén adakoztak: Barkáts Mária igazgató 1 kor., Imets Irén 1 kor., Növendékek gyűjtése 3 kor. 10 fil., N. N. 40 fil., N. N. 40 fil., Wolszky Emilia 1 kor., összesen 6.90 K
179. *Militics község* előjárósága gyűjtőívén adakoztak: Berényi István 2 kor., Gebhardt György 50 fil., Hantossy Elemér 5 kor., Lantos János 50 fil., Maár József 3 kor., Papp György 5 kor., összesen 15.— K
180. *Szombathelyi járás főszolgabírósa* gyűjtőívén adakoztak: H. G. 2 kor., L. O. 2 kor., ássz. 4.— K
181. *Köhalomi m. kir. adóhivatal* gyűjtőívén adakoztak: Abru gyán Károly Köhalom 50 fil., Banuc Iván Pálos 30 fil., Csiki János Mátéfalva 20 fil., Deisorecan Filaret Mese 10 fil., Halmágyi György Szásztjukos 20 fil., Medve János Kaca 20 fil., Mircea György Lemnek 40 fil., Mora Károly Héviz 1 kor., Nicu eszku Abraham Hidegkut 1 kor., Tomp Mihály Ugra 40 fil., Vincze István Dombos 1 kor., Zerbes János Homoród 30 fil., összesen 5.60 K
182. *Szilbács község* előjárósága gyűjtőívén adakoztak: Szilbács községe mint erkölcsi testület 10.— K

183. *Hétfalusi járás főszolgabírósa* gyűjtőívén adakoztak: Bácsfalu község 5 kor., Hosszufalu község 10 kor., Pürkerec község 2 kor., Türkös község 5 kor., Csetkó Gyula Csernátfalva 1 kor., Drodloff I. 60 fil., dr. Fekete Endre 50 fil., Krausz Kálmán 50 fil., Krausz Kubin 1 kor., Nyiti György 50 fil., Szóts János 40 fil., Török József 50 fil., összesen 27.— K

184. *Doroszlói takaréks és hitelszövetkezet* gyűjtőívén adakoztak: Diósi Mihály 1 kor., Doroszlói Takaréks és Hitelszövetkezet 5 kor., összesen 6.— K

185. *Pilassánovits József* nagybirtokos Kossuthfalva, gyűjtőívén adakoztak: Lelbach Antal Roglatica 2 kor., Lelbach Gyula Zobnatica 10 kor., Lelbach János Roglatica 20 kor., Miklós huszár 1 kor., Olvashatlan Budapest 5 kor., Pilassánovits József Felsőroglatica 100 kor., dr. Sántha György Szabadka 5 kor., Taar Gyula Szabadka 1 kor., Törley Gyula Zobnatica 10 kor., Ujmajori őrnagy 1 kor., Vezérkari főhadnagy 1 kor., összesen 156.— K

186. *Csuróg község* előjárósága gyűjtőívén adakoztak: Apits Zsófia 80 fil., Berényi Andor 50 fil., Béritys Gy. Dusan 40 fil., Gyuricsits Milán 40 fil., Hemrich Károly 10 fil., Kalmár Arnold 60 fil., Kalmár Zsigmond 20 fil., Kalenity Dusan 40 fil., Kalenity Milivoj 40 fil., Kékity József jegyző 2 kor., Leszkovácz Zóra 20 fil., N. N. 20 fil., N. N. 10 fil., Olvashatlan 10 fil., Olvashatlan 40 fil., Schoszberger Ede 10 fil., Szablyicza Glisó 40 fil., Szubotin Milán 40 fil., Tomity János 40 fil., Vujits Katica 50 fil., összesen 8.60 K

187. *Jánoshalma község* előjárósága gyűjtőívén adakoztak: Altalános Takarékpénztár 4 kor., Jánoshalma község mint erkölcsi testület 15 kor., Kiss János 10 fil., Madzinyi Adorján 2 kor., Nagy Pál 30 fil., ifj. Nagy Pál 1 kor., Török Ferenc 2 kor., összesen 24.40 K

188. *Urszentiván község* előjárósága gyűjtőívén adakoztak: Kesselbauer Károly 40 fil., Milutinovits Milán jegyző 2 kor., Morgenstern Ignác 1 kor., Urszentiván községe 5 kor., Weisz Jakab 40 fil., ássz. 8.80 K

189. *Budapesti tanítók segélyegylete* gyűjtőívén adakozott: Sántha Lajos 2.— K

190. *Nagyszombati városi tanács* gyűjtőívén adakoztak: N. N. 50 fil., Olvashatlan 1 kor., Olvashatlan 1 kor., Olvashatlan 20 fil., Puch lapok 1 kor., Szarka László kir. jbrnok 1 kor., összesen 4.70 K

191. *Aradi siketnémák iskolája* gyűjtőívén adakozott: Rödiger Károly 1.— K

192. *Radnai járás főszolgabírósa* gyűjtőívén adakoztak: Jachini János Soborsin 50 fil., Olvashatlan 20 fil., Olvashatlan 1 kor., Olvashatlan 40 fil., ifj. Roth Bernát és Fia 40 fil., Szaiif 40 fil., összesen 2.90 K

193. *Pécskai járás főszolgabírósa* gyűjtőívén adakozott: Pécska község közönsége 14.— K

194. *Soproni irodalmi és művészeti kör* gyűjtőívén adakozott: A soproni irodalmi és művészeti kör 10.— K

195. *Sajkásgyörgye községe* gyűjtőívén adakoztak: Kotai Sándor 1 kor., Mosovits Liviusz jegyző 2 kor., N. N. 20 fil., Olvashatlan 1 kor., Reiter József 1 kor., Sajkásgyörgye község 20 kor., Vig Illés 1 kor., összesen 26.20 K

Összesen 5319.81 K

Vujevich Alajos,
penztárnok.

Országos zarándoklat Lourdesbe. Március hó 16-án mélt. Prohászka Ottokár dr. székesfehérvári püspök ur védnöksége, Giesswein Sándor apátkanonok lelki vezetése alatt külön vonaton országos jellegű zarándoklat indul Velence, Milanó, Genua, Marseille érintésével Lourdesbe. Részletes felvilágosításokkal szolgálnak a Magyar Utazási Vállalat R. T. menetjegyirodái Budapest, Eskü-ut 3. és Erzsébet-körut 12.

HIRDETÉSEK.

Aki a legjobb és leg-
egészségesebb **italt**
akar inni, az vegyen
rácürmöst.

Kapható: Sztankovits
Lázárnál, Sztapáron.
2 nagy palack ára,
franco szétküldve
3 korona.

5-3

Május elsejére

2-1

2-3 szobából álló **utcai lakás** kellő mellékhelyiségekkel a Rákóczi- vagy Radisits-utcában **kerestetik.** Cim a kiadóhivatalban.

699/tkvi 1908. szám

Árverési hirdetmény.

A zombori királyi törvényszék, mint te-lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Zom-bori Kereskedelmi és Iparbank végrehajtónak Nikolits Sztrilich Mariska végrehajtást szen-vedett elleni 1200 korona tökéketelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (és kir. járásbíró) területén levő, a zombori 3123 számú betétben A. II. 1-7. sor, 14623/1-2, 14624/2, 14627/2, 14636, 14637, 14638, 14639 hr. sz., hold 1472 négyszög öl területű jószágtestre 1141 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1908. évi február hó 29-ik (huszonkilenc) napján dél-után 3 órakor a kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog. Árverezni szándékozók tartoznak az in-gatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zombor, 1908. évi január hó 24-én.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Radány,
kir. tszéki bíró.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PÁPIRKERESKEDÉSSEN

Bittermann Nándor és Fia

☒☒ kő- és könyvnyomdája ☒☒

ZOMBORBAN,

☒☒ a vármegye palotájában. ☒☒

Megrendelések a legrövidebb
ő idő alatt szállítanak. o

*

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

*

Könyvkötői munkák
elfogadtatnak és a kiállítási áron
szállítanak.

*

☒☒ Községi nyomtatványokból ☒☒
☒☒ nagy raktár. ☒☒

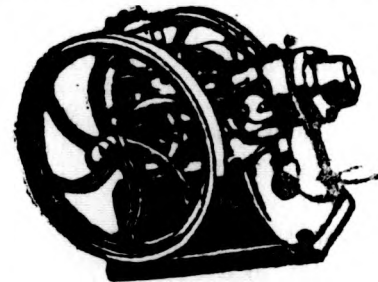
*

60-19

Telefonszám: 18.

Eredeti svéd gyártmányu
BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK
és **NYERSOLAJLOKOMOBILOK**
RUNDLÖF SZABADALMA!

Ezernél
több
üzemben!

Ezernél
több
üzemben!

*—49

Üzemük a létező legolcsóbb, legmegbízhatóbb.

Szerkezetük szabatos, könnyen érthető, könnyen hozzáférhető, — a por elől védve van. Kezeléshez nem kell gépész. Megindítás után nem kell felügyelet. Pénzügyőri felügyelet nincsen — bármely üzemhez és bárhol használhatók. Motorok 3-tól 100 lóerőig és feljebb. — Lokomobilok 5-től 20 lóerőig. Szakszerű felvilágosításokkal, árjegyzékkel, ajánlattal és referenciákkal kívánatra díjmentesen szolgálunk.

SCHVARCZ JÓZSEF ÉS TARSA gépraktár és műszaki iroda
BUDAPEST, V., Váci-körut 26. — Távirati cím „USZU” Budapest.

„AGRARIA” Budapest, Váci-ut 2.

Levél cím:

**Kérjen minden gazda
árjegyzéket**

Malomberendezések stb.

Benzincsépplők

Benzinmotorok

MAGYAR GÉPFORGALMI R. TÁRS.

AGRARIA

*—53

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM: 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia
Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készítettnek

csinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.

